

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNI ZAKONA O ROKOVIMA IZMIRENJA NOVČANIH OBAVEZA U KOMERCIJALNIM TRANSAKCIJAMA

Član 1.

U Zakonu o rokovima izmirenja novčanih obaveza u komercijalnim transakcijama („Službeni glasnik RS”, br. 119/12, 68/15, 113/17, 91/19, 44/21 – dr. zakon, 44/21, 129/21 – dr. zakon i 130/21), u članu 1. stav 2. briše se.

Dosadašnji stav 3. koji postaje stav 2. menja se i glasi:

„Ovim zakonom uređuje se evidentiranje elektronskih faktura i drugih zahteva za isplatu u elektronskom obliku u centralnom registru faktura, izdatih od strane poverilaca u komercijalnim transakcijama između javnog sektora i privrednih subjekata, odnosno između subjekata javnog sektora, u kojima su subjekti javnog sektora dužnici, na osnovu podataka dobijenih iz sistema elektronskih faktura.”.

Dosadašnji stav 4. postaje stav 3.

Član 2.

U članu 2. tačka 6a) menja se i glasi:

„6a) elektronska faktura ima značenje utvrđeno u zakonu kojim se uređuje elektronsko fakturisanje;”.

Tačka 10) menja se i glasi:

„10) sistem elektronskih faktura ima značenje utvrđeno u zakonu kojim se uređuje elektronsko fakturisanje;”.

U tački 11) posle reči: „evidentiraju se”, dodaje se reč: „isključivo”.

Član 3.

U članu 3. stav 3. tačka 4) reč: „registrovanja”, zamenjuje se rečju: „izdavanja”, a reči: „u sistemu”, zamenjuju se rečima: „preko sistema”.

Član 4.

U članu 4a reči: „registrovanja faktura, odnosno drugih zahteva za isplatu”, zamenjuju se rečima: „evidentiranja elektronskih faktura u centralnom registru faktura”.

Član 5.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana 97. tač. 6. i 15. Ustava Republike Srbije, kojim je, između ostalog, propisano da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje jedinstveno tržište, pravni položaj privrednih subjekata, sistem obavljanja pojedinih privrednih i drugih delatnosti, monetarni, bankarski i devizni sistem, finansiranje ostvarivanja prava i dužnosti Republike Srbije utvrđenih Ustavom i zakonom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Važećim Zakonom o rokovima izmirenja novčanih obaveza u komercijalnim transakcijama („Službeni glasnik RS”, br. 119/12, 68/15, 113/17, 91/19, 44/21 – dr. zakon, 44/21, 129/21 – dr. zakon i 130/21 – u daljem tekstu: Zakon) uređuje se, između ostalog, evidentiranje elektronskih faktura i drugih zahteva za isplatu u elektronskom obliku u centralnom registru faktura, izdatih od strane poverilaca u komercijalnim transakcijama između javnog sektora i privrednih subjekata, odnosno između subjekata javnog sektora, u kojima su subjekti javnog sektora dužnici. Pri tom, u članu 2. Zakona propisana su značenja koja imaju pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu, a koji su u vezi sa prethodno navedenim predmetom uređivanja.

Zakonom o elektronskom fakturisanju („Službeni glasnik RS”, br. 44/21 i 129/21) uređuju se izdavanje, slanje, prijem, obrada, čuvanje, sadržina i elementi elektronskih faktura, u transakcijama između subjekata javnog sektora, između subjekata privatnog sektora, odnosno između subjekta javnog i subjekta privatnog sektora i druga pitanja koja su od značaja za elektronsko fakturisanje. U članu 2. tog zakona data su značenja pojedinih pojmova, upotrebljenih u istom zakonu.

Imajući u vidu da su u Zakonu i u Zakonu o elektronskom fakturisanju data različita značenja istih pojmova, potrebno je, u cilju usaglašavanja sa Zakonom o elektronskom fakturisanju, izvršiti izmene Zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza u komercijalnim transakcijama, na način predložen u tekstu Nacrta zakona. Pored toga, a polazeći od predmeta uređivanja Zakonom o elektronskom fakturisanju, izvršeno je i terminološko usklađivanje dva zakona, u smislu usklađivanja termina i izraza iz Zakona sa terminima i izrazima iz Zakona o elektronskom fakturisanju. Usvajanjem predloženih izmena i dopune Zakona otkloniće se nepotrebna različita tumačenja i eventualne nejasnoće u primeni Zakona u praksi, a navedeno je jedino moguće učiniti u formi izmena Zakona, zbog čega je donošenje Zakona o izmenama i dopuni Zakona o rokovima izmirenja novčanih obaveza u komercijalnim transakcijama način za postizanje navedenih rešenja i pomenutih ciljeva.

III. OBJAŠNJENJE POJEDINAČNIH REŠENJA U ZAKONU

Članom 1. Predloga zakona briše se stav 2. člana 1. Zakona, a dosadašnji stav 3, koji postaje stav 2, menja se i istim se, shodno izmeni, uređuje evidentiranje elektronskih faktura i drugih zahteva za isplatu u elektronskom obliku u centralnom registru faktura, izdatih od strane poverilaca u komercijalnim transakcijama između javnog sektora i privrednih subjekata, odnosno između subjekata javnog sektora, u kojima su subjekti javnog sektora dužnici, na osnovu podataka dobijenih iz sistema elektronskih faktura, imajući u vidu da se izdavanje, slanje, prijem, obrada, čuvanje, sadržina i elementi elektronskih faktura, u transakcijama između subjekata javnog sektora, između subjekata privatnog sektora, odnosno između subjekta javnog i

subjekta privatnog sektora i druga pitanja koja su od značaja za elektronsko fakturisanje uređuju Zakonom o elektronskom fakturisanju.

Članom 2. Predloga zakona izvršeno je usklađivanje značenja pojmova elektronske fakture iz člana 2. tačka 6) Zakona i sistema elektronskih faktura iz tačke 10) istog člana Zakona sa značenjima tih pojmova u Zakonu o elektronskom fakturisanju kroz upućujuće odredbe, a dodatno je izvršeno i preciziranje dopunom u tački 11) istog člana Zakona.

Čl 3. i 4. Predloga zakona predložene izmene u članu 3. stav 3. tačka 4) i članu 4a Zakona, predstavljaju terminološko usklađivanje sa Zakonom o elektronskom fakturisanju.

Članom 5. uređeno je stupanje na snagu ovog zakona.

IV. PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. PREGLED ODREDBA VAŽEĆEG AKTA KOJE SE MENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se rokovi izmirenja novčanih obaveza u komercijalnim transakcijama između javnog sektora i privrednih subjekata, između privrednih subjekata, odnosno između subjekata javnog sektora, a u cilju sprečavanja neizmirenja novčanih obaveza u roku.

~~Ovim zakonom uređuje se i registrovanje faktura i drugih zahteva za isplatu, izdatih od strane poverilaca u komercijalnim transakcijama između javnog sektora i privrednih subjekata, odnosno između subjekata javnog sektora, u kojima su subjekti javnog sektora dužnici.~~

~~Ovim zakonom uređuje se i registrovanje i dostavljanje elektronskih faktura i drugih zahteva za isplatu u elektronskom obliku, u sistemu elektronskih faktura, kao i evidentiranje tih faktura i drugih zahteva za isplatu u elektronskom obliku u centralnom registru faktura, izdatih od strane poverilaca u komercijalnim transakcijama između javnog sektora i privrednih subjekata, odnosno između subjekata javnog sektora, u kojima su subjekti javnog sektora dužnici. OVIM ZAKONOM UREĐUJE SE EVIDENTIRANJE ELEKTRONSKIH FAKTURA I DRUGIH ZAHTEVA ZA ISPLATU U ELEKTRONSKOM OBLIKU U CENTRALNOM REGISTRU FAKTURA, IZDATIH OD STRANE POVERILACA U KOMERCIJALNIM TRANSAKCIJAMA IZMEĐU JAVNOG SEKTORA I PRIVREDNIH SUBJEKATA, ODNOSNO IZMEĐU SUBJEKATA JAVNOG SEKTORA, U KOJIMA SU SUBJEKTI JAVNOG SEKTORA DUŽNICI, NA OSNOVU PODATAKA DOBIJENIH IZ SISTEMA ELEKTRONSKIH FAKTURA.~~

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na privredne subjekte nad kojima je otvoren postupak stečaja, u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj, a u komercijalnim transakcijama u kojima su ovi privredni subjekti dužnici.

Član 2.

Pojedini izrazi upotrebljeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) komercijalne transakcije su ugovorene transakcije između subjekata javnog sektora i privrednih subjekata, između privrednih subjekata, odnosno između subjekata javnog sektora, koje se odnose na isporuku dobara, odnosno pružanje usluga uz naknadu, u koje se ubrajaju i građevinski i investicioni radovi, kao i komunalne usluge;*

2) javni sektor je deo nacionalne ekonomije koji obuhvata opšti nivo države, u smislu zakona kojim se uređuje budžetski sistem, kao i javna preduzeća;

3) privredni subjekt je privredno društvo i preduzetnik osnovan u skladu sa zakonom kojim se uređuju privredna društva, kao i zadruga i registrovano poljoprivredno gazdinstvo i ostala pravna lica osnovana u skladu sa posebnim zakonom;

4) novčana obaveza je iznos ugovorene naknade za isporuku dobara, odnosno pružanje usluga naveden u ugovoru, fakturi ili drugom odgovarajućem zahtevu za isplatu, odnosno u elektronskoj fakturi ili drugom odgovarajućem zahtevu za isplatu u elektronskom obliku, uključujući direktne troškove nabavke;

5) faktura, u smislu ovog zakona, je dokument kojim se obračunava naknada za isporuku dobara, odnosno pružanje usluga u komercijalnim transakcijama;

6) privremena ili okončana situacija je dokument kojim se obračunava naknada za izvršene građevinske i investicione radove i u smislu ovog zakona predstavlja odgovarajući zahtev za isplatu;

~~6a) elektronska faktura, u smislu ovog zakona, je faktura, privremena i okončana situacija, ili drugi odgovarajući zahtev za isplatu, sastavljena kao elektronski zapis, koja treba da sadrži potpis ili drugu identifikacionu oznaku odgovornog lica, odnosno lica ovlašćenog za izdavanje te fakture, odnosno elektronski potpis u skladu sa zakonom ELEKTRONSKA FAKTURA IMA ZNAČENJE~~ UTVRĐENO U ZAKONU KOJIM SE UREĐUJE ELEKTRONSKO FAKTURISANJE;

7) neizmirena novčana obaveza u roku je novčana obaveza javnog sektora, odnosno privrednog subjekta koja nije isplaćena poveriocu u ugovorenom ili zakonom predviđenom roku ukoliko ugovorom rok nije predviđen, odnosno ukoliko ugovor nije u pisanoj formi;

8) kamata za neizmirenu novčanu obavezu u roku podrazumeva kamatu na novčanu obavezu koja nije isplaćena u ugovorenom ili zakonom predviđenom roku u visini utvrđenoj zakonom kojim se uređuje zatezna kamata;

9) (prestala da važi)

~~10) sistem elektronskih faktura je sistem (baza podataka) koji uspostavlja i vodi Ministarstvo finansija, u kojem se registruju elektronske fakture i preko kojeg se od strane poverilaca u komercijalnim transakcijama između javnog sektora i privrednih subjekata, odnosno između subjekata javnog sektora, u kojima su subjekti javnog sektora dužnici, dostavljaju dužnicima elektronske fakture~~ SISTEM ELEKTRONSKIH FAKTURA IMA ZNAČENJE UTVRĐENO U ZAKONU KOJIM SE UREĐUJE ELEKTRONSKO FAKTURISANJE;

11) u centralnom registru faktura koji uspostavlja i vodi Ministarstvo finansija – Uprava za trezor, evidentiraju se ISKLJUČIVO elektronske fakture izdate od strane poverilaca u komercijalnim transakcijama između javnog sektora i privrednih subjekata, odnosno između subjekata javnog sektora, u kojima su subjekti javnog sektora dužnici, po uspostavljanju tehničko-tehnoloških uslova, a obavezno od 1. maja 2022. godine, na osnovu podataka dobijenih iz sistema elektronskih faktura.

Član 3.

Ugovorom između privrednih subjekata ne može se predvideti rok za izmirenje novčanih obaveza duži od 60 dana.

Ako ugovorom između privrednih subjekata iz stava 1. ovog člana nije ugovoren rok za izmirenje novčanih obaveza ili ukoliko ne postoji pisani ugovor, ili ukoliko je ugovoren duži rok od propisanog u stavu 1. ovog člana, dužnik je dužan da bez prethodne opomene izmiri novčanu obavezu u roku od najkasnije 60 dana.

Rok za izmirenje novčanih obaveza iz st. 1, 2. i 5. ovog člana počinje da teče prvog narednog dana:

1) od dana kada je dužnik primio fakturu, odnosno drugi zahtev za plaćanje od poverioca koji je ispunio svoju ugovorenu obavezu; ili

2) od dana kada je poverilac ispunio svoju obavezu, ukoliko nije moguće utvrditi dan prijema fakture ili drugog odgovarajućeg zahteva za isplatu, ili ako je dužnik primio fakturu ili drugi odgovarajući zahtev za isplatu pre nego što je poverilac ispunio svoju ugovorenu obavezu; ili

3) od dana isteka roka za pregled predmeta obaveze, ako je ugovorom ili zakonom predviđen određeni rok za takav pregled, a dužnik je primio fakturu ili drugi odgovarajući zahtev za isplatu pre isteka tog roka, u skladu sa ugovorom; rok za pregled predmeta obaveza ne može biti duži od 30 dana od dana prijema robe ili izvršene usluge, izuzev ako je u izuzetno opravdanim slučajevima ugovoren duži rok;

4) od dana ~~registrovanja~~ IZDAVANJA elektronske fakture ~~u sistemu~~ PREKO SISTEMA elektronskih faktura, kada se smatra da je dužnik primio elektronsku fakturu, od strane poverioca koji je ispunio svoju ugovorenu obavezu.

Ako je dostava elektronske fakture izvršena na dan u kome subjekt javnog sektora ne radi, elektronska faktura se smatra dostavljenom prvog narednog radnog dana.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, ugovorom između privrednih subjekata može se predvideti duži rok od 60 dana ukoliko ugovorene obaveze zahtevaju isplatu u ratama za isporučenu robu, odnosno pružene usluge, ali taj rok ne može da bude duži od 90 dana.

Ako je ugovorom između privrednih subjekata ugovoren rok iz stava 4. ovog člana, najmanje 50% novčane obaveze mora biti isplaćeno zaključno sa istekom polovine tako ugovorenog roka, a ostatak novčane obaveze do isteka tog roka.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, ugovorom između privrednih subjekata može se predvideti duži rok od 60 dana, uz obavezu da dužnik, odnosno primalac isporučenih dobara, odnosno pruženih usluga, obezbedi plaćanje u ugovorenom roku predajom poveriocu bankarske garancije koja sadrži klauzule: "neopoziva", "bezuslovna", "naplativa na prvi poziv bez prigovora" ili avalirane menice od strane banke kao oblik obezbeđenja za naplatu duga.

Izuzetno od st. 1, 2. i 5. ovog člana, ugovorom između registrovanog poljoprivrednog gazdinstva ili zemljoradničke zadruge i drugog privrednog subjekta, kada je dužnik registrovano poljoprivredno gazdinstvo ili zemljoradnička zadruga mogu se ugovoriti duži rokovi u slučajevima nabavke repromaterijala za obavljanje osnovne delatnosti, i to za semenski i sadni materijal, zaštitna sredstva i đubrivo.

Član 4a

Ministar nadležan za poslove finansija bliže uređuje način i postupak ~~registrovanja faktura, odnosno drugih zahteva za isplatu~~ EVIDENTIRANJA ELEKTRONSKIH FAKTURA U CENTRALNOM REGISTRU FAKTURA, kao i način vođenja i sadržaj centralnog registra faktura.

ČLAN 5.

OVAJ ZAKON STUPA NA SNAGU OSMOG DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač - VLADA
Obrađivač - MINISTARSTVO FINANSIJA

2. Naziv propisa
PREDLOG ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNI ZAKONA O ROKOVIMA IZMIRENJA
NOVČANIH OBAVEZA U KOMERCIJALNIM TRANSAKCIJAMA
Draft Law on Amendments and Supplement to the Law on Late Payments in
Commercial Transactions

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08 - u daljem tekstu: Sporazum):

NE USKLAĐUJE SE

- a) Odredba Sporazuma koja se odnose na normativnu sadržinu propisa,
- b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,
- v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,
- g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,
- d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

NE USKLAĐUJE SE

- a) Navođenje odredaba primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,
- b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,
- v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima
- g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,
- d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

NE POSTOJE PROPISI SA KOJIMA JE POTREBNO OBEZBEDITI USKLAĐENOST.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

GORE NAVEDENI IZVORI PRAVA NISU ZVANIČNO PREVEDENI NA SRPSKI

JEZIK.

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

NE.

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

PREDLOG ZAKONA NIJE BIO PREDMET KONSULTACIJA SA EVROPSKOM
KOMISIJOM.